

La Tribuna

Catalunya Sud, o la necessitat d'una política regional a Catalunya

Moltes vegades s'ha evidenciat la necessitat de configurar interessos comuns davant reptes que afecten la regió de Tarragona

I han estat moltes les iniciatives empreses per a intentar pal·liar aquest dèficit funcional i que no han acabat de quallar

Heu trobat mai a faltar alguna estructura o organització de caràcter regional amb capacitat de prendre decisions estratègiques? Segur que no sou els únics; han estat moltes les vegades en què s'ha evidenciat la necessitat de configurar interessos comuns davant reptes i oportunitats que han afectat i afecten el global de la regió de Tarragona, la Catalunya Sud, i s'ha fet evident amb inquietud la manca d'un mínim sistema de discussió i presa de decisions de caràcter polític. I han estat també moltes les iniciatives empreses per a intentar pal·liar aquest dèficit funcional i que no han acabat de quallar (converses, meses, consorci, espais, ...). El neguit i el dèficit són reals, perquè, efectivament, existeix un buit ostensible en la presa de decisions sobre allò que afecta els ciutadans més enllà de les competències municipals però que la decisió centralitzada quant al govern català no cobreix satisfactoriament.

Aquesta situació no es dona només a les nostres comarques, sinó a totes. I no només a Catalunya, sinó a totes les comunitats grans, de dimensions semblants als països mitjans de la Unió Europea. Andalusia i País Valencià en són dos exemples tan clars com el de Catalunya.

Estructura territorial inadequada Què és el que succeeix? Que tenim, tots plegats, una estructura territorial que no s'adiu a les necessitats actuals de les societats avançades. La millor referència ens la dona la política regional europea. En el període de govern actual, 2014-2020, la política regional constitueix la principal política d'inversió de la UE i es dirigeix a totes les regions de la Unió Europea per tal de donar suport a la creació d'ocupació, la competitivitat empresarial, el

creixement econòmic, el desenvolupament sostenible i millorar la qualitat de vida dels ciutadans. Per tal d'assolir aquests objectius i atendre les necessitats de desenvolupament de les diverses regions de la UE, s'han compromès 351.800 milions d'euros (gairebé un terç del pressupost total de la UE). La política regional es desenvolupa principalment a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), el Fons de Cohesió (FC) i el Fons Social Europeu (FSE).

En el document de la Comissió Europea *National/Regional Innovation Strategies for Smart Specialization (RIS3) - COHESION POLICY 2014-2020* es planteja molt clarament el perquè de l'estratègia adoptada en l'actual setenni i explica perquè RIS3 esdevé un requeriment per accedir als FEDER: les autoritats nacionals i regionals de tot Europa han de preparar estratègies d'especialització intel·ligent, basada en la recerca i la innovació, per tal que els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus puguin utilitzar-se de forma més eficaç i puguin augmentar les sinergies

entre les diferents polítiques regionals, nacionals i de la UE, i les inversions públiques i privades.

Catalunya, quarta i cinquena

La unitat territorial bàsica per a la definició d'aquestes polítiques i prioritats és la NUTS2 ((NUTS és l'acrònim francès de la Nomenclatura de les Unitats Territorials Estadístiques, i el nivell 2 correspon a les regions amb capacitat de govern). Entre les 276 regions NUTS2 europees, Catalunya ocupa els llocs quart i cinquè per dimensió demogràfica i econòmica. De fet, Catalunya té dimensió econòmica més gran que la majoria dels estats de la UE, i Tarragona s'assembla més a les regions europees que apliquen polítiques regionals que no pas Catalunya.

Les dimensions més grans del normal de Catalunya fan que aquí sigui més ineficient que a altres països l'aplicació de la política regional europea. És el que passaria a Suècia, Àustria, Dinamarca, Finlàndia o Irlanda si fossin països centralistes i no tinguessin les polítiques regionals que sí que tenen. El resultat final és ben pobre. Quina ha estat la

participació del teixit empresarial del Sud de Catalunya i de les administracions locals en la definició de les RIS3? El més probable és que la majoria en desconegui el significat.

RIS3CAT s'ha elaborat, com tota l'estratègia de desenvolupament regional, de manera centralitzada, en el Departament d'Economia.

El neguit que ha demostrat la societat de la Catalunya Sud en buscar espais de decisió estratègica és el reflex, de fet, d'una necessitat funcional: cal que Catalunya desenvolupi una nova política regional. La llei de vegueries és totalment inadequada en aquest sentit: ni preveu les competències que les regions haurien de tenir per poder dissenyar i executar les seves estratègies RIS3, ni les vegueries previstes tenen les dimensions suficients per a fer la feina. I la regió de Tarragona, la Catalunya Sud, té fortaleces, però sobretot capacitats sobre les quals pot bastir el seu projecte de desenvolupament regional, en benefici propi, de Catalunya i del desenvolupament harmònic i cohesionat que persegueix Europa.

FRANCESC XAVIER GRAU
@x_grauvidal

**Dir. Càtedra URV
Universitat i Regió
de Coneixement**

Doctor per la Universitat de Barcelona (1986), és catedràtic de Mecànica de Fluids a la URV. Rector de la URV entre 2006 i 2014, impulsor del Campus d'Excel·lència Internacional Catalunya Sud.

@MRARTWORKS